

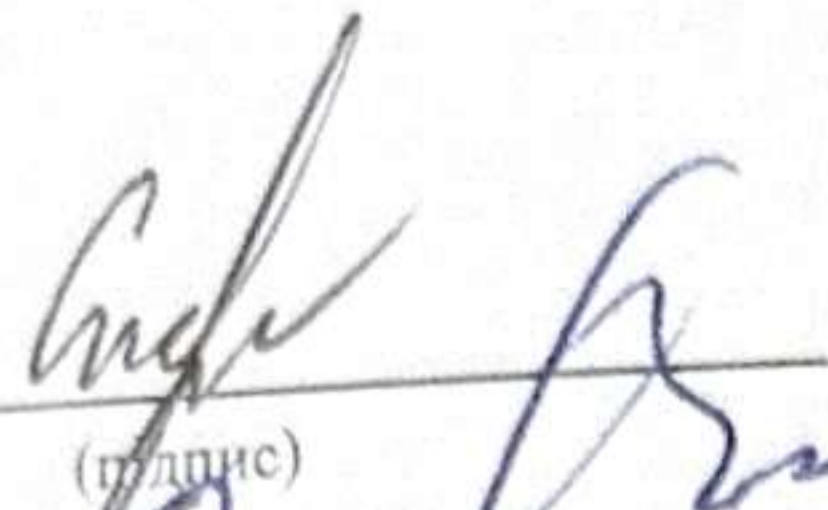
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра приватного та соціального права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 23. ЕКОЛОГІЧНЕ ТА ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО
(обов'язковий)

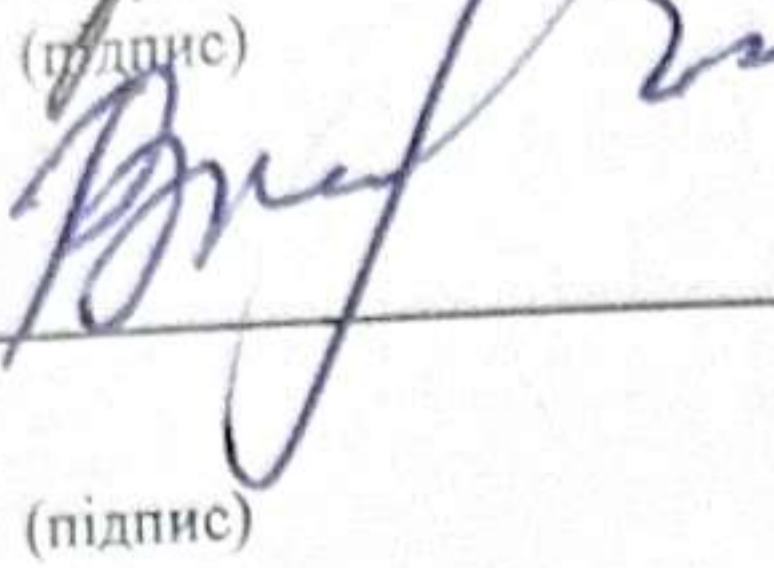
Реалізується в межах освітньої програми *Право*
за спеціальністю *081 «Право»*
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2024

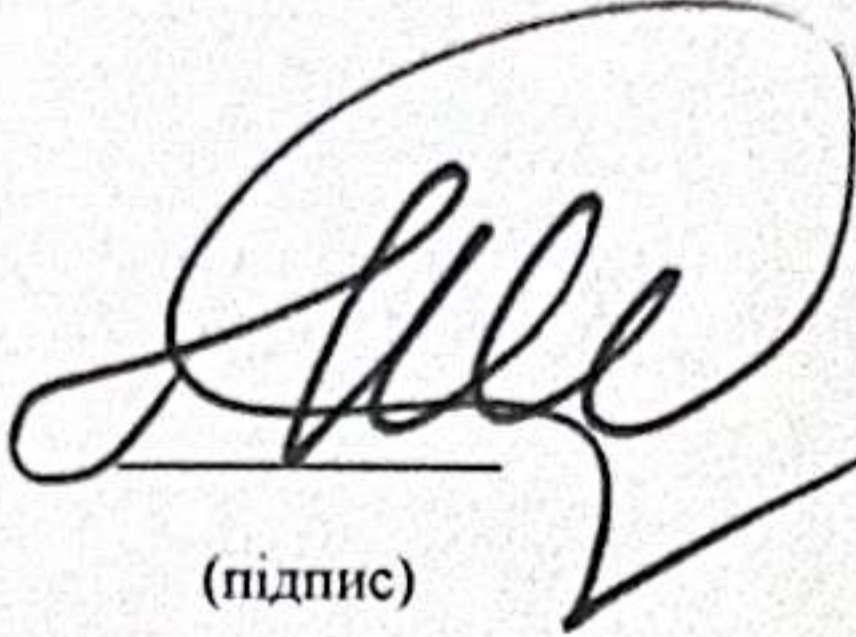
Розробники:

(підпис)

Вікторія СТРЕЛЬНИК, к.ю.н., доцент
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

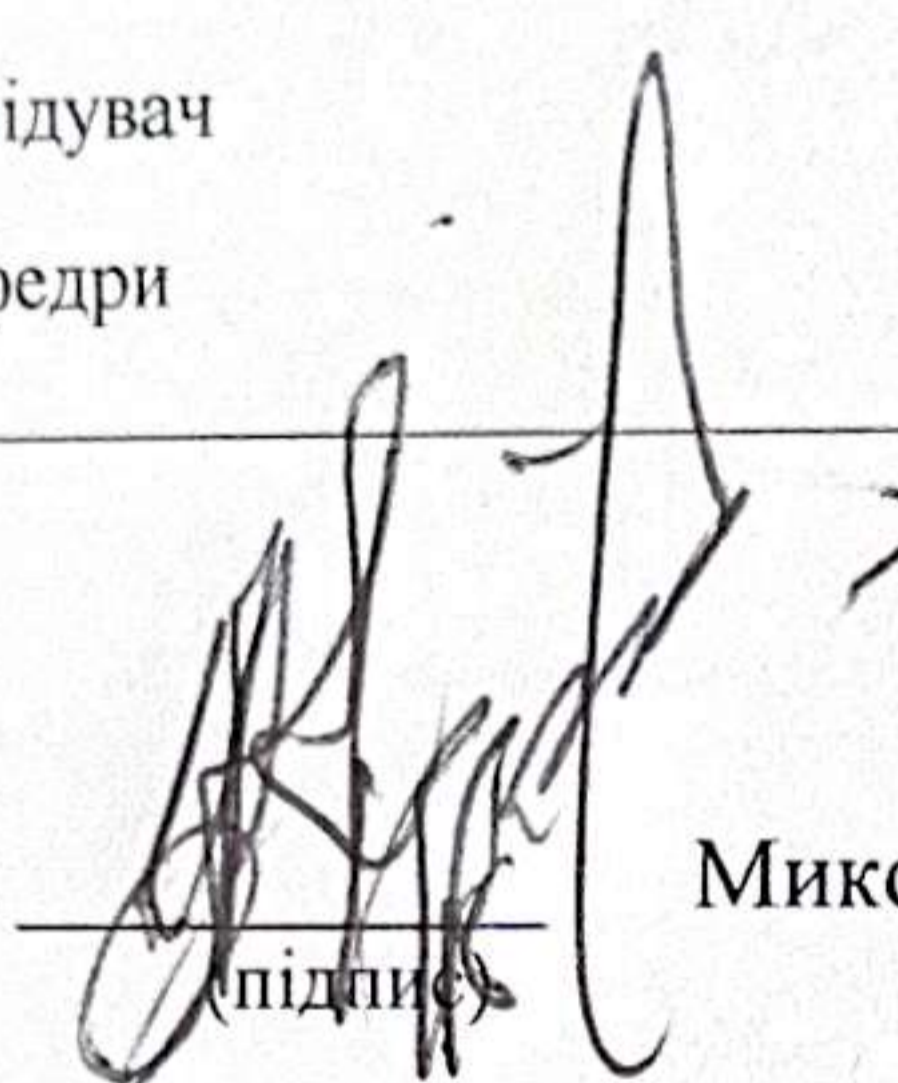

(підпис)

Валентина НЕЖВЕЛО,
доктор філософії за спеціальністю 081 Право
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри приватного та соціального права	протокол від 10.06.2024 № 16
	<p>Завідувач кафедри</p> <p> (підпис)</p> <p>Марина КУЗНЕЦОВА (прізвище, ініціали)</p>

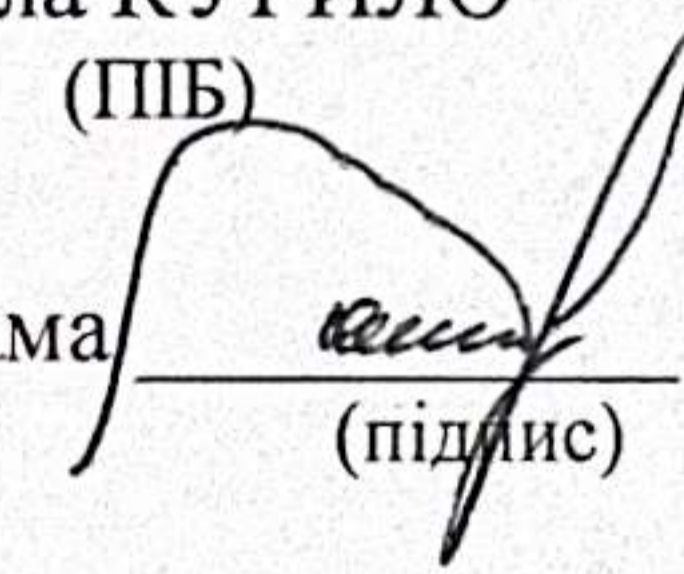
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Микола КУРИЛО
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

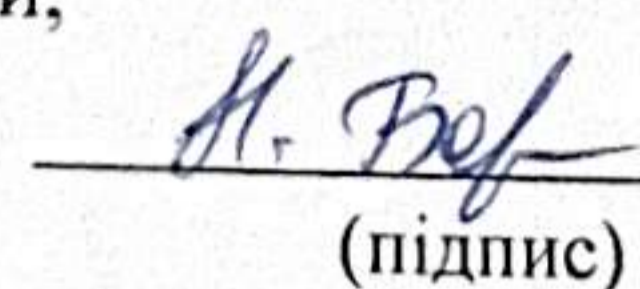

(підпис)

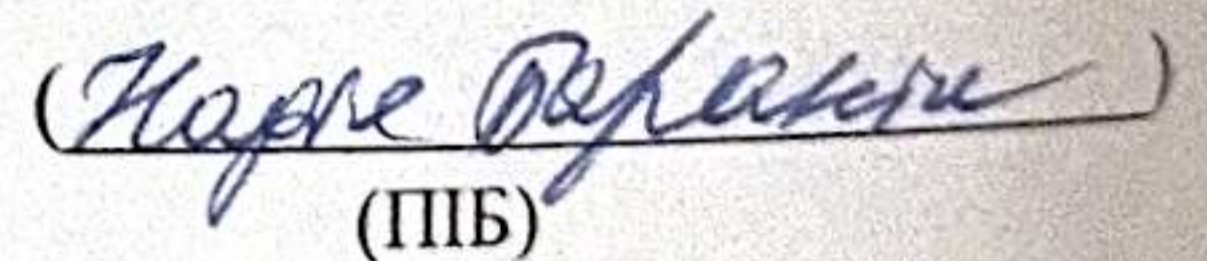
Олег РОГОВЕНКО
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

Марина КУЗНЕЦОВА
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 20.06 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	ЕКОЛОГІЧНЕ ТА ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра приватного та соціального права		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Право» за спеціальністю 081 «Право»		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма навчання: 7 (осінній семестр), 15 тижнів, залік 8 (весняний семестр), 15 тижнів, іспит		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС		
9.	Загальний обсяг годин для денної форми навчання та їх розподіл – 150 годин Осінній семестр – 60 годин Весняний семестр – 90 годин	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні – Осінній семестр - 16 годин Весняний семестр – 14 годин	Практичні /семінарські – Осінній семестр - 14 годин Весняний семестр – 30 годин	Осінній семестр - 30 годин Весняний семестр – 46 годин
10.	Мова навчання	Державна (українська)		
11.	Викладачі/Координатори освітнього компонента	Стрельник Вікторія Валеріївна, доцент кафедри приватного та соціального права Години консультацій – кожного понеділка о 12.45, кабінет 109 г Нежевело Валентина Вікторівна, доктор філософії за спеціальністю 081 Право, доцент кафедри приватного та соціального права. Години консультацій – кожного понеділка о 12.15, кабінет 109 г		
11.1	Контактна інформація	viktoriasstrelnyk@gmail.com valentina_tsurkan.27@ukr.net		
12.	Загальний опис освітнього компонента	<p>«Екологічне та земельне право» є дисципліною, що спрямована на підготовку фахівців у сфері права. Здобувачі вищої освіти отримують теоретичні знання та практичні навички у сфері правового регулювання екологічних та земельних відносин.</p> <p>Фахівці даної сфери володіють знаннями з правового регулювання відносин з охорони навколишнього середовища, створення умов екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів, їх збереженню та відновленню, реалізацією прав на землю, врегулювання земельних правовідносин, охороною земель та відповідальністю в сфері земельних правовідносин..</p> <p>Після завершення вивчення дисципліни «Екологічне та земельне право» здобувачі освіти можуть вільно оперувати основними категоріями екологічного та земельного права, характеризувати сутність природоохоронних та земельних правовідносин, використовувати практичні навички при вирішенні конкретних</p>		

		життєвих ситуацій.
13.	Мета освітнього компонента	<i>Мета освітнього компонента:</i> оволодіння здобувачами вищої освіти основними теоретичними аспектами правового регулювання екологічних та земельних відносин; сформувати навички тлумачення та застосування екологічного та земельного законодавства при вирішенні практичних завдань.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на таких курсах, як Загальна теорія та філософія права, Конституційне право, Адміністративне право, Цивільне право Освітній компонент є основою для таких курсів, як Актуальні проблеми екологічного та земельного права, Правова обізнаність у сфері ведення агробізнесу,
15.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).
16.	Посилання на курс у Moodle	Осінній семестр – Весняний семестр - https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2222

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК 23. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК 23										Як оцінюється РНД
	ПРН1	ПРН3	ПРН4	ПРН9	ПРН12	ПРН13	ПРН17	ПРН18	ПРН20	ПРН21	
ДРН1. Розуміти базові теоретико-правові підходи, на основі яких здійснюється тлумачення норм і застосування засад екологічного законодавства		X						X		X	Проведення модульного контролю та атестаційного контролю
ДРН2. Аргументовано мислити, спираючись на набуті теоретичні знання, виокремлювати та аналізувати коло відносин, які регулюються нормами екологічного права	X			X		X			X	X	тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДРН3. Самостійно застосовувати відповідні положення актів чинного законодавства та матеріали судової практики при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.			X		X			X			Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)

ДНР 4. Вміти робити презентації, вільно викладати думки під час публічних виступів, використовуючи юридичну лексику з застосуванням основних понять екологічного права	X						X	X			тематична презентація-захист
ДНР 5. Самостійно готувати тексти та доповіді за умов дотримання норм професійної етики та доброчесності з публічною апробацією результатів досліджень.		X				X	X			X	презентація-захист
ДНР 6. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя, підвищення рівня власної професійної кваліфікації та конкурентоздатності.			X		X					X	тематична дискусія

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота	Сам роб		
<i>Осінній 7 семестр</i>				
	Лк	П.з / семін . з	Лаб . з.	
Тема 1. ПОНЯТТЯ І СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА	2	2		5

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

<p>Поняття екологічного права як самостійної галузі права України. Місце екологічного права в правовій системі України. Предмет еколого-правового регулювання. Поняття екологічних відносин та їх різновиди залежно від об'єкта природи. Метод еколого-правового регулювання. Принципи екологічного права України: поняття, значення та система. Система екологічного права України.</p>					22,23,24
<p>Тема 2. ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ПРИРОДНІ ОБ'ЄКТИ ТА ПРИРОДНІ РЕСУРСИ. ПРАВО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ</p> <p>Поняття права власності на природні ресурси, його особливості порівняно з загальним цивільно-правовим поняттям. Зміст права власності на природні ресурси. Специфіка права володіння природними ресурсами. Право користування. Обмежений характер права розпорядження природними ресурсами. Суб'єкти права власності на природні ресурси</p>	2	2		10	22,23,24.
<p>Тема 3. ПРАВОВІ УМОВИ УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ</p> <p>Загальна характеристика управління у сфері використання природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища. Система і повноваження органів державного управління в сфері екології. Функції управління у сфері використання природних ресурсів та охорони навколишнього природного середовища.</p>	2	2		10	22,23,24
<p>Тема 4. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА</p> <p>Поняття юридичної відповідальності за порушення екологічного законодавства. Екологічне правопорушення як підстава юридичної відповідальності: поняття та види. Види відповідальності за порушення екологічного законодавства. Майнова відповідальність за екологічні правопорушення.</p>	2	2		5	22,23,24
<p>Тема 5. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ НАДР</p> <p>Основні поняття гірничого законодавства. Загальна характеристика права користування надрами. Об'єкти права користування надрами. Категорії корисних копалин. Особливості об'єктів права користування надрами. Суб'єкти права користування надрами. Відповідальність за порушення законодавства України про надра.</p>	2	2		10	2.3.5.6.
<p>Тема 6. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ</p>	2	2		10	

ВИКОРИСТАННЯ, ВІДНОВЛЕННЯ ТА ОХОРОНИ ВОД Загальна характеристика права водокористування. Поняття “води”, “водний об’єкт”, “водні ресурси”. Об’єкти права водокористування. Суб’єкти права водокористування. Види права водокористування. Правове регулювання оренди водних об’єктів. Підстави припинення права водокористування. Поняття та зміст правової охорони вод.					2.3.5.6.
Тема 7. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ВИКОРИСТАННЯ, ВІДТВОРЕННЯ І ОХОРОНИ ЛІСІВ ТА РОСЛИННОГО СВІТУ Загальна характеристика права користування рослинним світом. Поняття рослинного світу. Право власності та право користування рослинним світом. Правова охорона рослинного світу. Правове регулювання лісових відносин.	4	2		10	2.3.5.6.
Всього	16	14		30	

Весняний 8 семестр

Тема 1. Земельне право в правовій системі України. 1. Поняття і предмет сучасного земельного права України. 2. Принципи земельного права України. 3. Функціональне призначення земельного права України. 4. Методи в земельному праві України. 5. Система і структура земельного права України. 6. Співвідношення та взаємодія земельного права з іншими галузями правової системи України. 7. Земельне право України в юридичній науці України. 8. Джерела земельного права України.	2	4		8	1-8
Тема 2. Права на землю в Україні. 1. Поняття та види прав на землю в Україні. 2. Підстави та порядок набуття і реалізації прав на землю України. 3. Підстави припинення прав на землю в Україні. 4. Юридичні гарантії здійснення прав на землю в Україні. 5. Право на оренду землі. 6. Право на постійне користування землею. 7. Право на земельні сервітути. 8. Право на користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис).	2	4		6	1-8

9. Право на користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій).						
Тема 3. Регулювання земельних правовідносин органами державної влади та місцевого самоврядування в Україні 1. Поняття, правові засади, форми, методи та межі державного і самоврядного регулювання земельних відносин в Україні в ринкових умовах. 2. Система органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері регулювання земельних правовідносин. 3. Функції органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері регулювання земельних відносин .	2	4		6	1-8	
Тема 4. Правова охорона земель в Україні . 1. Методологічні, конституційні і законодавчі основи правової охорони землі в Україні. 2. Поняття, зміст, мета і завдання правової охорони землі як основного національного багатства України. 3. Правові форми охорони земель в Україні. 4. Об'єкти, суб'єкти правової охорони земель.	2	4		10	1-8	
Тема 5 Юридична відповідальність в земельному праві України . 1. Методологічні, теоретичні, конституційні і законодавчі основи юридичної відповідальності в земельному праві України. 2. Поняття та види юридичної відповідальності в земельному праві України. 3. Правові підстави юридичної відповідальності в земельному праві України	2	2		3	1-8	
Тема 6. Поняття юридичні ознаки, види та функціональне використання сільськогосподарських земель як об'єкта земельних правовідносин. План 1. Право власності на сільськогосподарські землі. 2. Права на користування сільськогосподарськими землями. 3. Особливості правової охорони сільськогосподарських земель в Україні.	2	2		3	1-8	
Тема 7. Правовий режим земель спеціального	2	4		10	1-8	

<p>несільськогосподарського використання.</p> <p>1. Поняття, види та функціональне використання земель спеціального несільськогосподарського призначення</p> <p>2. Правовий режим земель промисловості.</p> <p>3. Правовий режим земель зв'язку.</p> <p>4. Правовий режим земель енергетики.</p> <p>5. Правовий режим земель оборони.</p> <p>6. Правовий режим земель іншого несільськогосподарського використання.</p> <p>7. Поняття та функціональне використання земель транспорту.</p> <p>8. Склад та види земель транспорту.</p> <p>9. Особливості здійснення прав, використання та охорони земель транспорту.</p>					
Всього за весняний семестр	14	30		46	
Всього за рік	30	44		76	

4. . МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Знати теоретичні розробки у сфері розв'язання колізійних проблем	- проведення лекційних та практичних занять з використання мультимедійних технологій.	15	- додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт.	20
ДРН 2. Аналізувати зміст нормативних актів України та роз'яснювати їх зміст	- проведення лекційних та практичних занять з використання case-study (метод аналізу конкретних ситуацій).	15	- аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань; - додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною	20

			з тем.	
ДРН 3. Застосовувати правові знання з різних галузей права для оцінювання юридичних фактів, обґрунтовувати їх правову оцінку	- під час викладання матеріалу використовувати метод діалогового навчання, співробітництво студентів (кооперацію), - використання імітаційних методів навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності)	15	- аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань; - додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем.	20
ДРН 4. Логічно (послідовно, з виділенням головного, доказово) викладати правничий матеріал із застосуванням знань різних джерел права.	- ознайомлення студентів з методами роботи з нормативно-правовою базою та іншими джерелами земельного права.	15	- додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань; - проходження тренувального тестування за кожною з тем.	30

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання Осінній 7 семестр (залік)	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Модуль 1 (теми 1-3)	50 балів/35%	До 7 тиждень
1.1.	Тестування	5 балів /5%	До 7 тижня
1.2.	Усні опитування	5 балів /5%	щотижня
1.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	5 балів /5%	щотижня
1.4	Колоквіум (тема 4)	10 балів /10%	До 7 тижня
1.5	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 7 тижня
1.6	Модульний контроль	15 балів /15%	7 тиждень
3.	Модуль 2 (теми 4-7)	50 балів/35%	15 тиждень
3.1	Тестування	5 балів /5%	До 15 тижня
3.2	Усні опитування	5 балів /5%	щотижня
3.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	5 балів /5%	щотижня
3.4	Індивідуальна дослідницька робота (реферат)	5 балів /5%	До 15 тижня
3.3	Колоквіум (тема 7, 9)	10 балів /10%	До 15 тижня
3.5	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 15 тижня
3.6	Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	10 балів /15%	До 15 тижня

№	Методи сумативного оцінювання Осінній 8 семестр (іспит)	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Модуль 1 (теми 1-3)	35 балів/35%	До 7 тиждень
1.1.	Тестування	5 балів /5%	До 7 тижня
1.2.	Усні опитування	5 балів /5%	щотижня
1.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	5 балів /5%	щотижня
1.4	Колоквіум (тема 4)	10 балів /10%	До 7 тижня
1.5	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 7 тижня
1.6	Модульний контроль	15 балів /15%	7 тиждень
2.	Модуль 2 (теми 4-7)	35 балів/35%	15 тиждень
2.1	Тестування	5 балів /5%	До 15 тижня
2.2	Усні опитування	5 балів /5%	щотижня
2.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	5 балів /5%	щотижня
2.4	Індивідуальна дослідницька робота (реферат)	5 балів /5%	До 15 тижня
2.3	Колоквіум (тема 7)	5 балів /5%	До 15 тижня
2.5	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 15 тижня
3	іспит	30 балів /30%	

5.2.2. Критерії оцінювання (осінній семестр)

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Практичний кейс (підготовка, презентація, захист)	<7 балів	7-12	13-14 балів	15 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Колоквіум	<3 балів	3-5 балів	6-8 балів	9-10 балів
	<i>Теоретичні відповіді не точні не вірні</i>	<i>Відповіді надані не на всі питання колоквіуму,</i>	<i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	<i>Всі завдання виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі</i>
Тест ування	0-1 бал	2-3 бали	3-4 балів	5 балів
	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 балів	3-7 балів	7-13 балів	13-15 балів
	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>

5.2.3. Критерії оцінювання (весняний семестр)

Компонент ⁴	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ⁵
Практичний кейс (підготовка, презентація, захист)	1 балів	2-3	4 балів	5 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Колоквіум	1 балів	2-3	4 балів	5 балів

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

⁴ Зазначити компонент сумативного оцінювання

⁵ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Під час практичного заняття, після завершення вивчення теми
2	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
3	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	Протягом часу, відведеного на викладання дисципліни
4	Пройдення тестування з питань теми та з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
5	Самооцінювання студентами	Протягом часу, відведеного на викладання дисципліни

Шкала оцінювання, що діє в Сумському національному аграрному університеті

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74	задовільно	
60-68		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Осінній семестр:

Основна

Конституція України
Земельний кодекс України
Кодекс України про надра
Водний кодекс України
Лісовий кодекс України
Кодекс України про адміністративні правопорушення
Кримінальний кодекс України
Цивільний кодекс України
Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища"
Закон України "Про рослинний світ"
Закон України "Про тваринний світ"
Закон України "Про Червону книгу України"
Закон України "Про природно-заповідний фонд"
Закон України "Про охорону атмосферного повітря"
Закон України „Про екологічний аудит”
Закон України "Про зону надзвичайної екологічної ситуації"
Закон України “Про поводження з відходами” /

Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання): постанова Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2012 р. № 1030. Дата оновлення: 10.10. 2018. Офіційний вісник України. № 85.С. 3466.

Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р. : Закон України від 28 лютого 2019 р. № 2697-УШ. Уряд. кур`єр. . 2019. .

Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII // Відомості Верховної Ради України.. 2017.. № 29.. Ст. 315.

Про затвердження Методики розрахунку неорганізованих викидів забруднюючих речовин або суміші таких речовин в атмосферне повітря внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій та/або під час дії воєнного стану та визначення розмірів завданої шкоди: Наказ Міндовкілля України від 13.04.2022р. № 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-22#Text>

Про затвердження Методики визначення шкоди та збитків, завданих земельному фонду України внаслідок збройної агресії Російської Федерації: Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 18.05.2022р. № 295 URL: <https://minagro.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodiki-viznachennya-shkodi-ta-zbitkiv-zavdanih-zemelnomu-fondu-ukrayini-vnaslidok-zbrojnoyi-agresiyi-rosijskoyi-federaciyi>

Про затвердження Методики визначення розміру шкоди завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану: Наказ Міндовкілля України від 04.04.2022 р. № 167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-22#Text>

Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів: Закон України від 03.03.2022 р. № 2116-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2116-20#Text>

Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Гетьман А. П. Екологічне право: підручник. - Х.: Право, 2021. 432 с.

Краснова М. В., Краснова Ю. А. Екологічне право України. Спеціальна та особлива частина: підручник. Київ: НУБіП України 2023. 278 с.

Екологічне право України. Загальна частина: підручник / М. В. Краснова, Ю. А. Краснова. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. 190с.

Екологічне право України : курс лекцій / за ред. д-ра юрид. наук, проф. кафедри аграрного, земельного та екологічного права НУ»ОЮА» Каракаша І. І. Одеса : 2020. 321 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/12547>

Екологічне право у схемах та визначеннях : навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. К. Р. Резворович. Дніпро, 2022. 188 с.

Спеціальна

Strelnyk V., Rohovenko O. Subjects of the evidentiary process and their peculiarities in cases regarding the protection of property rights in the field of land relations (for example, lease, easement, superficies and emphytheusis) *Право і суспільство*, № 4, 2023, с.121-129 DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.4.18>

Стрельник В.В., Роговенко О.В. Характеристика земель сільськогосподарського призначення як спеціального об'єкта правового захисту в цивільному судочинстві. Аналітичнопорівняльне правознавство, 2023. № 3. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.21>

Стрельник В.В., Кузнецова М.Ю., Батуринець Б.Д, Клещенко О.М. Питання юридичної відповідальності російської федерації за правопорушення, вчинені збройною агресією. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №6 DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/144>

Петрова Н.О. Стрельник В.В. Окремі напрями удосконалення правового регулювання діяльності особистих селянських господарств у сфері сільського зеленого туризму. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2023 р. №1. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/30>

Стрельник В.В., Чурилова Т.М. Проблеми відшкодування шкоди навколишньому середовищу України, завданої збройною агресією Російської Федерації. *Екологічне право*. 2022, № 3, URL: <http://www.ecolaw.idpnan.kyiv.ua/2022>

Стрельник В.В., Ємець Н. О. Питання поводження з медичними відходами в Україні. *Приватне та публічне право*, 2022 №3 URL:<http://pp-law.in.ua/index.php/2022>

Strelnyk V., Churilova T., Hres N., Myronenko T. Legal Support of Industrial Accident Prevention. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Volume IX, Issue 7(45), Winter 2019

Стрельник В.В., Ємець Н. О. До питання поводження з побутовими відходами в Сумській області. *Приватне та публічне право*, 2019 №3, С.64-67

Стрельник В., Гресь Н., Зам'ятіна В. Підвищення стандартів органічного виробництва в контексті прав споживачів на якість і безпеку продукції в умовах євроінтеграції. *Visegrad journal on human rights* № 4, 2021 С.215-219 URL: https://journal-vjhr.sk/wpcontent/uploads/2021/11/VJHR_4_2021.pdf

Strelnyk, V.V. The issue of legal responsibility of the Russian Federation for offenses in the field of environmental protection: international legal aspect. Publishing House "Baltija Publishing", 2023. p.254-261 DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-331-6-30>

Весняний семестр:

Основна :

1. Земельне право : підручник / за ред. М. В. Шульги. - 3-тє вид., доп. і перероб. - Харків : Юрайт, 2023. - 592 с.
2. Земельне право: конспект лекцій / уклад.: М.В. Шульга, С.В. Шарапова, Т.В. Лісова та ін. - Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. - 144 с.

3. Земельне право : посіб. для підгот. до іспиту / М. В. Шульга, В. І. Гордєєв, Д. В. Санніков та ін. Харків : Право, 2019. 278 с.
4. Право землекористування та його основні види. Земельне право України : навч. посіб. І. І. Каракаш, В. Д. Сидор, Т. Є. Харитоновна та ін.; за ред. І. І. Каракаша та Т. Є. Харитоновної. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Одеса : Юрид. л-ра, 2017.
5. Посібник для підготовки до іспиту із земельного права / Д. В. Санніков, М. В. Шульга, В. І. Гордєєв та ін. Харків: Право, 2021. 376 с.
6. Пілічева М. О. Земельно-кадастрові роботи : навч. посібник / М. О. Пілічева, Т. В. Анопрієнко, Л. О. Маслій ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова . – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 239 с. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/55977/>.
7. Корнєєв Ю.В. Земельне право України. Навчальний посібник. К., ЦУК, 2019. – 200 с
8. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Харків: Право, 2016. Т.16 : Земельне та аграрне права / редкол. : М.В. Шульга (голова), В.В. Носік, П.Ф.Кулинич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 696 с.

Спеціальна:

1. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні : колективна монографія / відп. ред.: Т.Є. Харитоновна, І.І. Каракаш. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 722 с.
2. Кулинич П.Ф. Земельна реформа в Україні: правові проблеми: монографія. Київ, Норма права, 2021. 308 с.
3. Лісова Т. В Правове забезпечення відновлення земель: теоретичні і практичні проблеми: монографія. Харків: Юрайт, 2020. 396 с
4. Марусенко Р.І. Проблеми набуття права власності на землю за набувальною давністю // Журнал східноєвропейського права. 2019. № 60. URL: http://easternlaw.com.ua/wpcontent/uploads/2019/02/marusenko_60.pdf
5. Правдюк В.М. Поділ земель за цільовим призначенням за законодавством України: монографія / В.М. Правдюк. К.: Алерта, 2018. 204 с.
6. Аграрне та земельне право України: сучасна парадигма і перспективи розвитку: колективна монографія / за ред. д.ю.н., проф. А. П. Гетьмана та д.ю.н., проф. Т. В. Курман. Харків: Юрайт, 2022. 576 с.
7. Кулинич П.Ф. Земельна реформа в Україні: правові проблеми : монографія. Київ: Норма права, 2021. 308 с. Лісова Т.В. Правове забезпечення відновлення земель: теоретичні і практичні проблеми : монографія. Харків: Юрайт, 2020. 396 с.
8. Федчишин Д.В. Реалізація та захист земельних прав в Україні: проблеми теорії та практики : монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 418 с.
9. Земельне право: конспект лекцій [електронний ресурс] / уклад.: М.В. Шульга, С.В. Шарапова, Т.В. Лісова та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 144 с. URL: <http://77.244.44.2/materials/list.php>
10. Земельні спори: конспект лекцій [електронний ресурс] / уклад.: М. В. Шульга І. В. Ігнатенко, Д. М. Данілік та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 146 с. URL: <http://77.244.44.2/materials/list.php>
11. Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки: конспект лекцій [електронний ресурс] / уклад.: М. В. Шульга С. В. Хомінець, Д. М. Данілік та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 138 с. URL:<http://77.244.44.2/materials/list.php>
12. Нежевело В.В. Процесуальна забезпеченість прав орендарів у разі використання земельних ділянок для ведення фермерського господарства. ВІСНИК Харківського

національного університету внутрішніх справ. ISSN 1999-5717(Print), ISSN 2617-278X (Online). 2019. № 3 (Vol. 86). С. 32-39.

13. Нежевело В.В. Угода про асоціацію України з Європейським Союзом як платформа для вдосконалення відносин орендного землекористування в сфері охорони земель. Український часопис міжнародного права. Науково-практичний журнал. ISSN 1814-3385. Київ: 2019. № 2. С. 69-73.

14. Нежевело В.В. Реалізація прав учасників орендних земельних відносин як предмет теоретичних досліджень. Науково-практичний журнал «ПРАВО. ЛЮДИНА. ДОВКІЛЛЯ.» / «LAW. HUMAN. ENVIRONMENT». Vol.10, №3, 2019. ISSN 2663-1350 (Print) ISSN 2663-1369 (Online). С. 49-56.

15. Нежевело В.В., Піддубний О.Ю. Публічне адміністрування у сфері землекористування та охорони земель: поняття, зарубіжний досвід та сучасний стан в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 9. С. 164-167. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2020/41.pdf

16. Нежевело В.В., Піддубний О.Ю., Большакова В.О. Проблемні аспекти в межах процесу децентралізації у сфері земельних відносин в світлі введення в обіг земель сільськогосподарського призначення. Приватне та публічне право. 2021. № 2. С. 31-35. Режим доступу: http://pplaw.in.ua/archive/2_2021/8.pdf

17. Нежевело В.В. Актуальні питання публічного адміністрування у сфері користування землями в межах функціонування ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні (сучасні проблеми та шляхи вдосконалення). *Krakowskie Studia Małopolskie*. Issue 2022, Volume 3(35), 2022, P.136-148. Режим доступу: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ksm/35/ksm3508.pdf>

18. Nataliia O. Petrova, Valentina V. Nezhevelo, Nataliia V. Klietsova, Tatyana. M. Kravtsova, Marina Yu. Kuznetsova. Scientific Research on Organizational and Legal Features of Agricultural Service Cooperatives' Functioning in Ukraine: International Comparative Aspect. *International Journal of Management (IJM)*. Volume 11, Issue 8, (2020), pp. 418-426, DOI: 10.34218/IJM.11.8.2020.040. URL: <http://surl.li/afalo>

19. Pidubnyi, O.Yu., Rudenko, L.D., Hbur, L.V., Nezhevelo, V.V., Oleksiuk, V.P. Legislative support for expanding the land powers of local selfgovernment bodies in Ukraine. *International Journal of Agricultural Extension* this link is disabled, 2021, 9(Special Issue), стр. 55–63. Режим доступу: <https://esciencepress.net/journals/index.php/IJAE/article/view/3721/1848>

20. Нежевело В.В. Актуальні питання публічного адміністрування у сфері користування землями в межах функціонування ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні (сучасні проблеми та шляхи вдосконалення). *Krakowskie Studia Małopolskie*. Issue 2022, Volume 3(35), 2022, P.136-148. Режим доступу: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ksm/35/ksm3508.pdf>

21. Valentyna Nezhevelo. Characteristics of Participants in Public Administration Relations in the Sphere of Land Use of State and Municipal Ownership in Ukraine on the Basis of Ukrainian Legislation (*Journal of International Legal Communication*) 8(1), 18-26. JILC. [https://doi.org/10.32612/uw.27201643.2023.8.1.pp.18-26:](https://doi.org/10.32612/uw.27201643.2023.8.1.pp.18-26) <https://jilc.e-science.space/wp-content/uploads/2023/06/JILS-2023-8-1-018-026-Nezhevelo.pdf> (<https://jilc.uw.edu.pl/2023/08/30/jilc-vol-8-no-1-april-2023/>)

22. Нежевело В.В., Роговенко О.В., Петрова Н.О., Мироненко А.О., Розвиток земельних відносин у контексті реформування місцевого самоврядування. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2023. Серія ПРАВО. Випуск 78: частина 1. С. 359-363. Режим доступу: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/07/78_part-1.pdf

23. Bogdan Derevyanko, Mykola Lohvynenko, Valentyna Nezhevelo, Liudmyla Nikolenko, Nadiia Zahrisheva. Legal Foundations for Resolving Land Disputes Through Mediation as An Alternative Dispute Resolution Method. *European Energy and Environmental Law Review*,

Volume 32, Issue 5 (2023) pp. 248 – 256. Режим доступу: [https://kluwerlawonline.com/journalarticle/European+Energy+and+Environmental+Law+Review/3.2.5%20\[pre-publication\]/EELR2023014](https://kluwerlawonline.com/journalarticle/European+Energy+and+Environmental+Law+Review/3.2.5%20[pre-publication]/EELR2023014)

24. Нежевело В. В., Горбачова К.М. Актуальні питання сфери діяльності ФОП: особливості та проблематика трудових відносин даних суб'єктів. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. Вип. 4. С. 289-291. Режим доступу: http://lsej.org.ua/4_2024/68.pdf

25. Нежевело В. В., Урютін О. В. Особливості застосування «мовчазної згоди» як конструктивного елементу принципу правової визначеності при реалізації права на безоплатну приватизацію земельних ділянок. Актуальні проблеми політики. 2024. Вип. 73. С. 181-185. Режим доступу: http://www.app.nuoua.od.ua/archive/73_2024/28.pdf

НОРМАТИВНІ АКТИ

В сфері екологічного права:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. Дата оновлення: 01.01.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР) № 30: офіц. текст. Київ : КМ. С.141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення: 14.11.2020. Відомості Верховної Ради Української (ВВР). Додаток до № 51. С. 1122.
3. Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3852-ХІІ. Дата оновлення: 03.07.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 21. С.170.
4. Кодекс України про надра: Закон України від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 36. С. 340.
5. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 24. С. 189.
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-ІІІ. Дата оновлення: 14.11.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 25–26. Ст. 31.
7. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-ІІІ. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 3–4. С. 27.
8. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-ІV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 40–44. С. 356.
9. Господарський Кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-ІV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 18, № 19–20, № 21–22. С. 144.
10. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 07.11.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 13–14, № 15–16, № 17. С. 112.
11. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27 лютого 1991 р. № 791а-ХІІ. Дата оновлення: 04.06.2016. Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). № 16. С. 198.
12. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-ХІІ. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 41. С. 546.
13. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16 червня 1992 р. № 2456-ХІІ. Дата оновлення: 03.07.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 34. С. 502.
14. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-ХІІ. Дата оновлення: 16.07.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 48. С. 650.
15. Про основи містобудування: Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2780-ХІІ. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 52. С. 683.

16. Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування: Закон України від 14 жовтня 1994 р. № 208/94-ВР. Дата оновлення: 10.06.2017. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 46. С. 411.
17. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 8 лютого 1995 р. № 39/95-ВР. Дата оновлення: 03.07.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 12. С. 81.
18. Про пестициди і агрохімікати: Закон України від 2 березня 1995 р. № 86/95-ВР. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 14. С. 91.
19. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16 травня 1995 р. № 162/95-ВР. Дата оновлення: 09.12.2012. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 21. С.152.
20. Про поводження з радіоактивними відходами: Закон України від 30 червня 1995 р. № 255/95-ВР. Дата оновлення: 07.06.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 27. С. 198.
21. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 47. С. 56.
22. Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів: Закон України від 20 29 жовтня 1996 р. № 437. Дата оновлення: Офіційний вісник України. № 30. С. 1065.
23. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. Дата оновлення: 23.07.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 24. С. 170.
24. Про ратифікацію Угоди про проведення узгодженої політики в галузі транзиту нафти і нафтопродуктів магістральними трубопроводами: Закон України від 11 червня 1997 р. № 329. Дата оновлення: 12.06.1999. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 31. С.197.
25. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 р. № 183/98-ВР. Дата оновлення: 11.01.2019. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 35. С.237.
26. Про відходи: Закон України від 5 березня 1998 р. № 187/98-ВР. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 36–37. С. 242.
27. Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему: Закон України від 11 грудня 1998 р. № 309-XIV. Дата оновлення: 01.01.2015. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 4. С. 33.
28. Про гідрометеорологічну діяльність: Закон України від 18 лютого 1999 р. № 443- XIV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 16. С. 95.
29. Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу «Курортополіс Трускавець»: Закон України від 18 березня 1999 р. № 514-XIV. Дата оновлення: 17.02.2006. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 18. С. 139.
30. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 20–21. С. 190.
31. Про рослинний світ: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 591-XIV. Дата оновлення: 07.06.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 22–23. С.198.
32. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20 травня 1999 р. № 687-XIV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 31. С. 246.
33. Про меліорацію земель: Закон України від 14 січня 2000 р. № 1389-XIV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 11. С. 90.

34. Про мораторій на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону: Закон України від 10 лютого 2000 р. № 1436-III. Дата оновлення: 21.11.2019. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 13. С. 99.
35. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 22 лютого 2000 р. № 1478-III. Дата оновлення: 10.03.2017. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 18. С. 132.
36. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015 р. № 222-VIII. Дата оновлення: 25.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 23. С. 158.
37. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 8 червня 2000 р. № 1805-III. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 39. С. 333.
38. Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки: Закон України від 21 вересня 2000 р. № 1989-III. Дата оновлення: 10.06.2012. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 47. С. 405.
39. Про курорти: Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2026-III. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 50. С. 435.
40. Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів: Закон України від 22 березня 2001 р. № 2333-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 28. С. 135.
41. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 21 червня 2001 р. № 2556-III. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 48. С. 252.
42. Про тваринний світ: Закон України від 13 грудня 2001 р. № 2894-III. Дата оновлення: 07.06.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 14. С. 97.
43. Про питну воду та питне водопостачання: Закон України від 10 січня 2002 р. № 2918-III. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 16. С. 112.
44. Про Червону книгу України: Закон України від 7 лютого 2002 р. № 3055-III. Дата оновлення: 18.12.2017. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 30. С. 201, 21
45. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 6 лютого 2003 р. № 486-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 15. С. 107.
47. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 962-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 39. С. 349.
48. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 963-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 39. С. 350.
49. Про ратифікацію Протоколу про воду та здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року: Закон України від 9 липня 2003 р. № 1066-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 5. С. 30.
50. Про екологічну мережу України: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1864-IV. Дата оновлення: 19.04.2018. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 45. С. 502.
51. Про карантин рослин: Закону України від 19 січня 2006 р. № 674-IV. Дата оновлення: 13.02.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 28. С. 212.
52. Про захист тварин від жорстокого поводження: Закон України від 21 лютого 2006 р. № 3447-IV. Дата оновлення: 13.02.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 27. С. 230.
53. Про ветеринарну медицину: Закон України від 16 листопада 2006 р. № 361-V. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 5–6. Ст. 53, 55.
55. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5 квітня 2007 р. № 877-V. Дата оновлення: 25.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 29. С. 389.

56. Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31 травня 2007 р. № 1103-V. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 35. С. 484.
57. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань мисливського господарства, полювання та рибальства, охорони, використання і відтворення тваринного світу: Закон України від 21 січня 2010 р. № 1827-VI. Дата оновлення: 24.06.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 10. С. 108.
58. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 34. С. 343.
59. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI. Дата оновлення: 24.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 38. С. 385.
60. Про аквакультуру: Закон України від 18 вересня 2012 р. № 5293-VI. Дата оновлення: 18.12.2017. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 43. С. 616.
61. Про ратифікацію Європейської конвенції про захист домашніх тварин: Закон України від 18 вересня 2013 р. № 578-VII. Дата оновлення: 18.09.2013. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 20–21. С. 734.
62. Про невідкладні заходи у сфері збереження, відтворення та раціонального використання мисливських тварин: Указ Президента України від 23 травня 2005 р. № 837. Урядовий кур'єр. № 105.
63. Про затвердження Положення про Державне агентство України з управління зоною відчуження: Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 393. Дата оновлення: 22.07.2020. Офіційний вісник України. № 29. С. 1230.
64. Про Положення про Державне агентство водних ресурсів: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 453. Дата оновлення: 03.10.2020. Офіційний вісник України. № 29. С. 1259.
65. Про затвердження Положення про Державне агентство рибного господарства України: Постанова Кабінету міністрів України від 3 вересня 2015. 895-2015-п. Дата оновлення: 03.10.2020. Київ. № 895.
66. Про затвердження Методики визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища або ділянки надр, що надаються у користування: постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1117. Офіційний вісник України. № 34. С. 2279.
67. Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами: постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615ю Дата оновлення: 17.09.2020. Офіційний вісник України. № 45. С. 1832.
68. Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання): постанова Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2012 р. № 1030. Дата оновлення: 10.10. 2018. Офіційний вісник України. № 85.С. 3466.
69. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р. : Закон України від 28 лютого 2019 р. № 2697-УШ // Уряд. кур'єр. – 2019. – 6 квіт. – С. 8-10.
70. Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 29. – Ст. 315.
71. Про затвердження Методики розрахунку неорганізованих викидів забруднюючих речовин або суміші таких речовин в атмосферне повітря внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій та/або під час дії воєнного стану та визначення розмірів завданої шкоди: Наказ Міндовкілля України від 13.04.2022р. № 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-22#Text>

72. Про затвердження Методики визначення шкоди та збитків, завданих земельному фонду України внаслідок збройної агресії Російської Федерації: Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 18.05.2022р. № 295 URL: <https://minagro.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodiki-viznachennya-shkodi-ta-zbitkiv-zavdanih-zemelnomu-fondu-ukrayini-vnaslidok-zbrojnoyi-agresiyi-rosijskoyi-federaciyi>
73. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану: Наказ Міндовкілля України від 04.04.2022 р. № 167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-22#Text>
74. Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів: Закон України від 03.03.2022 р. № 2116-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2116-20#Text>

В сфері земельного права:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. Дата оновлення: 01.01.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР) № 30: офіц. текст. Київ : КМ. С.141.
2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 року зі змінами та доповненнями [<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>];
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 року зі змінами та доповненнями [<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/80731-10>]
4. Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 року зі змінами та доповненнями [<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/2341-14>];
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 зі змінами та доповненнями [<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>];
6. Водний кодекс України від 06.06.95 // Відомості Верховної Ради України, 1995, N 24, ст.189
7. Господарський кодекс України від 16.01.03 // Відомості Верховної Ради України, 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144
8. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.95 // Відомості Верховної Ради України, 1995, NN 47, 48, 49, 50, 51, 52, ст.349
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 року зі змінами та доповненнями [<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/80731-10>]
10. Кодекс України про надра від 27.07.94 // Відомості Верховної Ради (ВВР) 1994, N 36, ст.340
11. Лісовий кодекс України від 21.01.94 в ред. від 08.02.2006// Відомості Верховної Ради (ВВР) 1994, N 17, ст.99.
12. Методика, затверджена наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 27 жовтня 1997 р [<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0285-98>] ;
13. Закон України “ Про державний контроль за використанням та охороною земель ” від 19 червня 2003 р. зі змінами та доповненнями [<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/963-15>] ;
14. Закон України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» 14.02.1992 року зі змінами та доповненнями [<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2114-12>] ;
15. Закон України “Про оренду землі” від 06.10.1998 року . зі змінами та доповненнями [<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/161-14>] ;

16. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02. 2001 року зі змінами та доповненнями [<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>];
17. Закон України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 року зі змінами та доповненнями [<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/973-15>]
18. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.01 // Відомості Верховної Ради України, 2001, N 22, ст.105
19. Закон України «Про автомобільні дороги» від 08.09.05 // Відомості Верховної Ради України, 2005, N 51, ст.556
20. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 06.09.05 // Відомості Верховної Ради України, 2005, N 49, ст.517
21. Закон України «Про використання земель оборони» від 27.11.03 // Відомості Верховної Ради України, 2004, N 14, ст.209
22. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» від 08.02.95 // Відомості Верховної Ради України, 1995, N 12, ст.81
23. Закон України «Про Генеральну схему планування території України» від 07.02.02 // Відомості Верховної Ради України, 2002, N 30, ст.204
24. Закон України «Про державний кордон України» від 04.11.91 // Відомості Верховної Ради України, 1992, N 2, ст. 5
25. Закон України «Про державну експертизу землепорядної документації» від 17.06.04 // Відомості Верховної Ради України, 2004, N 38, ст.471
26. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень» від 01.07.04 // Відомості Верховної Ради України, 2004, N 51, ст.553
27. Закон України «Про екологічну мережу України» від 24.06.2004 // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 45. – Ст. 502.
28. Закон України «Про електроенергетику» від 16.10.97 // Відомості Верховної Ради України, 1998, N 1, ст.1
29. Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» від 13.10.92 // Відомості Верховної Ради України, 1992, N 50, ст.676
30. Закон України «Про залізничний транспорт» від 04.07.96 // Відомості Верховної Ради України, 1996, N 40, ст. 183
31. Закон України «Про заставу» від 02.10.92 // Відомості Верховної Ради України, 1992, N 47, ст.642
32. Закон України «Про захист конституційних прав громадян на землю» від 20.01.05 // Відомості Верховної Ради України, 2005, N 10, ст.194
33. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.03 // Відомості Верховної Ради України, 2003, N 36, ст.282
34. «Про колективне сільськогосподарське підприємство» (ст. 10) від 14.02.92 // Відомості Верховної Ради України, 1992, N 20, ст.272
35. Закон України «Про концесії» від 14.07.99 // Відомості Верховної Ради України, 1999, N 41, ст.372
36. Закон України «Про меліорацію земель» від 14.01.00 // Відомості Верховної Ради України, 2000, N 11, ст.90
37. Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» від 29.11.01 // Відомості Верховної Ради України, 2002, N 10, ст.78
38. Закон України «Про оборону України» від 06.12.91 // Відомості Верховної Ради України, 1992, N 9, ст.106

39. Закон України «Про оренду землі» від 06.10.98 // Відомості Верховної Ради України, 1998, N 46-47, ст.280
40. Закон України «Про особисте селянське господарство» від 15.05.03 // Відомості Верховної Ради України, 2003, N 29, ст.232
41. Закон України «Про охорону археологічної спадщини» від 18.03.04 // Відомості Верховної Ради України, 2004, N 26, ст.361
42. Закон України «Про охорону земель» від 19.06.03 // Відомості Верховної Ради України, 2003, N 39, ст.349
43. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.07.00 // Відомості Верховної Ради України, 2000, N 39, ст.333
44. Закон України «Про оцінку земель» від 11.12.03 // Відомості Верховної Ради України, 2004, N 15, ст.229
45. Закон України «Про питну воду та питне водопостачання» від 10.01.02 // Відомості Верховної Ради України, 2002, N 16, ст.112
46. Закон України «Про планування і забудову території» від 0.04.00 // Відомості Верховної Ради України, 2000, N 31, ст.250
47. Закон України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» від 05.06.03 // Відомості Верховної Ради України, 2003, N 38, ст.314
48. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.92 // Відомості Верховної Ради України, 1992, N 34, ст.502
49. Закон України «Про столицю України – місто-герой Київ» від 15.01.99 // Відомості Верховної Ради України, 1999, N 11, ст. 79
50. Закон України «Про транспорт» від 10.11.94 // Відомості Верховної Ради України, 1994, N 51, ст.446
51. Закон України „Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.91 // Відомості Верховної Ради України, 1991, N 41, ст.546
52. Указ Президента України «Про біосферні заповідники в Україні» 26.11.93 № 563.
53. Постанова Верховної Ради УРСР «Про земельну реформу» 18.12.90 // Відомості Верховної Ради України, 1991, N 10, ст.100
54. Постанова Кабінету Міністрів України «Про експертну грошову оцінку земельних ділянок» 11.10.02 №1531 // Офіційний вісник України. - 2002 р. - № 42 від 01/11/2002, стор. 144, стаття 1941
55. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження мінімальних розмірів земельних ділянок, які утворюються в результаті поділу земельної ділянки фермерського господарства, що успадковується» 10.12.03 № 1908 // Офіційний вісник України. - 2003 р. № 51 від 02/01/2004, книга 1, стор. 181, стаття 2682.
56. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження положення про моніторинг земель» 20.08.93 № 661
57. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них» 08.05.96 № 486
58. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку зміни цільового призначення земель, які перебувають у власності громадян або юридичних осіб» 11.04.02 № 502 // Офіційний вісник України. - 2002 р. № 15 від 26/04/2002, стор. 87, стаття 818.
59. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» 16.05.07 № 733 // Офіційний вісник України. - 2007 р. № 37 від 01/06/2007, стор. 207, стаття 1483.

60. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку складання паспортів річок і Порядку установлення берегових смуг водних шляхів та користування ними» 14.04.97 № 347 // Офіційний вісник України. - 1997 р. № 16, стор. 80.
61. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку укладання охоронних договорів на пам'ятки культурної спадщини» 28.12.01 № 1768 // Офіційний вісник України. - 2002 р. № 1 від 18/01/2002, стор. 77.
62. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження правил охорони ліній електрозв'язку» 29.01.96 № 135.
63. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження типового договору оренди землі» 03.03.04 № 220 // Офіційний вісник України. - 2004 р. № 9 від 19/03/2004, стор. 30, стаття 527.
64. Наказ Мінбуду «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України» 10.04.2006 № 105 // Офіційний вісник України. - 2006 р. № 31 від 16/08/2006, стор. 415, стаття 2276.
- Та низка інших кодексів, Законів України, указів Президента України, Постанов ВРУ, Постанов КМУ, Пленумів ВСУ, наказів відомчих установ, тощо, в залежності від теми занять.*

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

- <http://rada.gov.ua/> – сайт Верховної ради України;
- https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/ - Офіційний веб-портал Верховного Суду;
- <https://ccu.gov.ua/> - Офіційний веб-портал Конституційного Суду України ;
- <https://minjust.gov.ua/> - Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України;
- <https://land.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії картографії та кадастру;
- <http://www.nbu.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
- <http://www.unidroit.org/> – сайт УНІДРУА;
- <http://www.wto.org/> – сайт Світової організації торгівлі;
- http://www.law.nyu.edu/library/foreign_intl/ – база посилань Школи права Університету Нью-Йорка;
- <http://www.washlaw.edu/forint/> – база посилань Бібліотеки Школи права Університету Уошбурна;
- <http://memory.loc.gov/law/GLINv1/GLIN.html> – база посилань Бібліотеки конгресу США;
- <http://www.secure.law.cornell.edu/world/> – база посилань Інституту правової інформації Корнельської школи права.

Бібліотеки

1. Адреси Web- серверів національних і українських бібліотек - <http://nbuv.gov.ua/internet/libweb.html>
2. Адреси електронної пошти бібліотек України - <http://www.lucl.kiev.ua/win/adresf.html>
3. Бібліотека Верховної Ради України - <http://www.rada.kiev.ua>
4. Бібліотеки Дніпропетровського національного університету – <http://www.comci.dsr.lp.ua/DSU/libraries>
5. Бібліотека Сумського державного університету - <http://www.sumdu.edu.ua/pages/library/>
6. Державна бібліотека України для юнацтва - <http://www.ukrlibworld.kiev.ua/uni/>
7. Державна науково-технічна бібліотека України - <http://www.gntb.n-t.org>
8. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
9. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка - <http://www.lsl.lviv.ua>

10. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.lib-du.univ.kiev.ua>
11. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія - <http://www.ukma.kiev.ua>
12. Наукова бібліотека Таврійського національного університету - <http://www.lib.crimea.edu>
13. Наукова бібліотека Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя - <http://www.tu.edu.te.ua/library/>
14. Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України. Київський політехнічний університет - <http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>
15. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
16. Національна парламентська бібліотека України - <http://www.nplu.kiev.ua>
17. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки - <http://www.lucl.kiev.ua>
18. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна - <http://www.univer.kharkov.ua>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Додаток

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	✓		
Література є актуальною	✓		

Рецензенти:

Член проектної групи ОП _____ (назва)

Викладач кафедри _____ (назва)

_____ (підпис)
 _____ (підпис)
 _____ (посада, ПІБ) _____ (підпис)